

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA TUZLANSKOG KANTONA

2020.

Broj: 01-02-08-11-3-2122-4/20

Sarajevo, juli 2021.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI.....	2
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	6
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	7
1.	UVOD.....	7
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	9
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE.....	11
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	12
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	12
6.1.1	Prihodi.....	12
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	13
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	13
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	14
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	19
6.1.3	Finansijski rezultat.....	20
6.2	BILANS STANJA.....	20
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	20
6.2.2	Stalna sredstva.....	20
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	21
7.	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	21
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA.....	22
9.	JAVNE NABAVKE.....	23
10.	IMPLEMENTACIJA AMBULANTNOG INFORMACIONOG SISTEMA AIS U AMBULANTAMA PORODIČNE MEDICINE I IZGRADNJA INTEGRALNOG INFORMACIONOG SISTEMA ZDRAVSTVA U KANTONU.....	23
11.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	25
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	27
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu.....	28
	Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine.....	31
	Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine.....	32

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Zavod)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31. 12. 2020. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2020. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2020. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Program zdravstvene zaštite usvojen je u februaru 2020. godine, iako je Jedinostvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove utvrđeno da je rok za njegovo donošenje kraj augusta tekuće godine za narednu godinu. Zavod u saradnji s**

nadležnim Ministarstvom nije poduzimao aktivnosti kako bi se Program zdravstvene zaštite izradio u propisanom roku (tačka 6.1.2.2 Izvještaja);

- Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite obavljeno je, na osnovu javnog poziva prema zdravstvenim ustanovama, u skladu sa Odlukom o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za osigurana lica sa područja Tuzlanskog kantona i načinu finansiranja zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2020. godinu, koju je na prijedlog Ministarstva zdravstva donijela Vlada Tuzlanskog kantona. Postupak ugovaranja, utvrđen Odlukom, nije usklađen sa članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulisano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavkama (tačka 6.1.2.2 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Zavoda odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole. Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 8. 7. 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobaric

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Izvršiti procjenu rizika za ključne segmente poslovanja, te uspostaviti registar rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	tačka 4.
2.	Potrebno je da Upravni odbor donese sve opće akte Zavoda za čije je donošenje ovlašten zakonom, u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona.	tačka 4.
3.	Proceduru za izradu finansijskog plana uskladiti sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	tačka 5.
4.	Obrasce godišnjih finansijskih izvještaja u dijelu planiranih pozicija popunjavati u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	tačka 6.
5.	Donijeti interni akt o ocjenjivanju, na osnovu kojeg će se vršiti redovno ocjenjivanje uposlenika.	tačka 6.1.2.1
6.	Poduzeti aktivnosti kako bi se Program zdravstvene zaštite donosio u roku koji je propisan Jedinostvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.	tačka 6.1.2.2
7.	Za pružanje usluga zdravstvene zaštite provoditi postupak javne nabavke, a ugovore zaključivati sa najpovoljnijim ponuđačima, kako je propisano odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Jedinostvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.	tačka 6.1.2.2
8.	Ugovore o pružanju farmaceutskih usluga izdavanja lijekova zaključivati u skladu sa modelom ugovora koji je propisan Jedinostvenom metodologijom u dijelu koji se odnosi na obaveze apoteka o obezbjeđenju zaliha i osiguranja prilaza za invalidna lica.	tačka 6.1.2.2
9.	Obradu zahtjeva za povrat naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad i isplatu naknade vršiti u rokovima propisanim odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju, Pravilnika o naknadi plaće i Uputstva o postupku obrade zahtjeva.	tačka 6.1.2.3
10.	Obaveze iz tekućeg poslovanja knjigovodstveno evidentirati na kontima propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	tačka 6.2.3
11.	U saradnji sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH izvršiti usaglašavanje stanja potraživanja i obaveza nastalih na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, te u bilansnoj evidenciji izvršiti knjigovodstveno evidentiranje u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.	tačka 8.

12.	Ponoviti inicijativu za izradu strategije IT razvoja zdravstva u kantonu i nastaviti aktivnosti na izradi i usvajanju IT strategije Zavoda u cilju izgradnje informacionog sistema u Zavodu u skladu sa poslovnim ciljevima.	tačka 10.
13.	Nastaviti jačati interne ljudske IT i materijalne resurse za podršku AIS-u, u svrhu smanjenja troškova njegovog održavanja.	tačka 10.
14.	Nastaviti aktivnosti na osiguranju arhiviranja izvornog koda ključnih aplikativnih sistema (AIS-a) u svrhu omogućavanja raspoloživosti u slučaju prekida saradnje sa vlasnikom izvornog koda.	tačka 10.
15.	Osigurati potrebne materijalne i ljudske resurse za izgradnju integralnog informacionog sistema zdravstva na kantonu.	tačka 10.

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona;
- Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2020. godinu;
- Odluka o izvršavanju finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2020. godinu;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o radu u FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Statut Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona;
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona osnovan je Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona¹ (u daljem tekstu: Zakon o Zavodu zdravstvenog osiguranja) u skladu sa članom 33. stav 1. tačka e) Ustava Tuzlanskog kantona² i članom 15. Zakona o zdravstvenom osiguranju.³ Zavod ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja i Statutom Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona⁴ (u daljem tekstu: Statut). Prava, obaveze i odgovornosti koje proizilaze iz djelatnosti Zavoda ostvaruju se u sjedištu Zavoda i poslovnica Zavoda zdravstvenog osiguranja smještenim u općinama Tuzlanskog kantona: Banovići, Čelić, Doboj-Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Teočak, Tuzla i Živinice.

Zavod vrši poslove iz nadležnosti koji se odnose na: provođenje politike razvoja i unapređivanja zdravstvene zaštite koja se osigurava obaveznim zdravstvenim osiguranjem, planira i prikuplja novčana sredstva obaveznog zdravstvenog osiguranja, obavlja poslove u vezi sa ostvarivanjem prava osiguranih lica, brine se o zakonitom i blagovremenom ostvarivanju tih prava, te osiguranim licima pruža stručnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštiti njihovih interesa, obavlja poslove ugovaranja te plaća usluge zdravstvenim ustanovama i zdravstvenim radnicima koji obavljaju privatnu praksu, određuje visinu naknade plaće i najviši iznos naknade plaće na teret Kantonalnog zavoda, način valorizacije osnovice za naknadu plaće za vrijeme bolovanja, učestvuje u izradi i provodi međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje, vrši obračun dugovanja i potraživanja troškova zdravstvenog osiguranja i drugih poslova utvrđenih navedenim aktima.

Unutrašnja organizacija i način rada Zavoda utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Stručnoj službi Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji) na koji je Vlada Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Kantona) dala saglasnost 22. 9. 2015. godine. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 150 izvršilaca, a na 31. 12. 2020. godine u Zavodu je bilo 137 zaposlenih.

Organi upravljanja i rukovođenja su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor obavlja poslove utvrđene Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja i Statutom, a ima devet članova, od kojih je jedan predsjednik. Mandat Upravnog odbora je četiri godine. Vlada Kantona je više puta u toku revidirane godine donosila rješenja o privremenom imenovanju Upravnog odbora na period do tri mjeseca. Posljednjim rješenjem o privremenom imenovanju Upravnog odbora Zavoda za predsjednika je imenovan Emir Softić, dok su za članove imenovani: Osman Jusufović, Bakir Mulahalilović, Mahir Hodžić, Amir Zoletić, Zaim Mušanović, Maida Mešić, Adnan Aljukić i Mehmed Bikodušić.

Direktor rukovodi Zavodom, te obavlja druge poslove utvrđene Zakonom o Zavodu zdravstvenog osiguranja i Statutom. Mandat direktora je četiri godine. Od marta 2020. godine Zavodom rukovodi direktor Denis Husić, kojeg je rješenjem imenovala Vlada Kantona. Emir Nuhanović imenovan je za direktora Zavoda od 31. 12. 2019. godine do okončanja konkursne procedure.

Sjedište Zavoda je u Tuzli, u Ulici Franjevačka broj 36.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Zavoda za 2020. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

¹ „Sl. novine TK“, br. 14/99, 15/13, 7/15 i 14/16

² „Sl. novine TPK“, br. 7/97, 3/99 i „Sl. novine TK“, br. 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 i 10/04

³ „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11 i 36/18

⁴ „Sl. novine TK“, br. 4/16

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od novembra 2020. do aprila 2021. godine, sa prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je finansijsku reviziju Zavoda za 2016. godinu, sačinio Izvještaj o finansijskoj reviziji i dao nemodifikovana mišljenja o finansijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Zavod je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio je o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) U saradnji sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH inicirane su aktivnosti na bržem rješavanju obaveza i potraživanja po osnovu paušalnih naknada i stvarnih troškova utvrđenih međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju;
- 2) Preispitana je usklađenost Pravilnika o radu sa važećim propisima, kao i njegova primjena u dijelu priznavanja i obračunavanja dodataka na plaću i uvećanja plaće;
- 3) Nastavljene su aktivnosti u domenu racionalnog korištenja resursa, smanjenja ukupnih prosječnih troškova bolničkog liječenja po pacijentu, smanjenju upućivanja na bolničko liječenje, te skraćivanja postupka dijagnosticiranja;
- 4) Poduzimane su aktivnosti na povećanju kvaliteta pružanja usluga u primarnoj, konzultativno-specijalističkoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti. Ugovorom o pružanju zdravstvene zaštite zdravstvene ustanove su se obavezale da zdravstvena zaštita koja se pruža osiguranim licima bude standardnog kvaliteta i jednakog sadržaja;
- 5) Zalihama je upravljano na racionalan način, a evidentiranje zaliha i rashoda materijala i sitnog inventara vršeno je u skladu sa važećim propisima;
- 6) Izvršena je procjena vijeka trajanja, odnosno korištenja softvera za elektronske zdravstvene kartone i izvršen je obračun amortizacije u cilju istinitog i fer iskazivanja stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava u Glavnoj knjizi i finansijskim izvještajima;
- 7) Osigurano je pravilno knjigovodstveno evidentiranje obaveza u momentu nastanka događaja u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- 8) Poduzete su aktivnosti na kontroli da li ugovorene apoteke poštuju Ugovor o pružanju farmaceutskih usluga;
- 9) Godišnji popis sredstava i izvora sredstava je vršen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- 10) Plan javnih nabavki donesen je blagovremeno, a unosi u sistem „e-nabavki“ se vrše kontinuirano;
- 11) Izvršena je sveobuhvatna kost benefit analiza implementiranih softverskih rješenja za podršku zdravstvenim procesima, u cilju procjene isplativosti istih i iznalaženje optimalnih rješenja i modela licenciranja;

12) Inicirana je izmjena i izrada zakonskih propisa u cilju osiguranja korištenja AIS-a.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) U vezi s uspostavljanjem funkcionalnog sistema internih kontrola i usklađivanja akata, Zavod je formirao komisiju za reviziju internih akata, ali i dalje nisu svi interni akti usklađeni sa zakonskim i podzakonskim propisima koji su na snazi;
- 2) Nastavljene su aktivnosti na pribavljanju vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije o vlasništvu i posjedu nekretnina u sjedištu Zavoda, izvršeno je označavanje stalnih sredstava sa inventurnim brojevima, ali nije obavljen detaljan i potpun popis stalnih sredstava;
- 3) Tokom 2020. godine vršeno je usaglašavanje stanja obaveza i potraživanja sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, međutim obaveze i potraživanja na 31. 12. 2020. godine nisu usaglašena za svaku zemlju;
- 4) Izvršeno je usklađivanje Pravilnika o naknadi plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda, a u toku je i izmjena pratećeg Uputstva, sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju u dijelu određivanja početka izračunavanja roka za povrat isplaćene naknade plaće i pripadajućih doprinosa;
- 5) Inicirana je izrada strategije IT razvoja zdravstva u Kantonu, ali nije izrađena i usvojena IT strategija Zavoda;
- 6) Provedene su obuke IT osoblja Zavoda i zdravstvenih ustanova, međutim, poslove administracije i podrške korisnicima još uvijek vrši softverska firma implementator;
- 7) Poduzimane su aktivnosti na osiguranju arhiviranja izvornog koda AIS-a u svrhu omogućavanja raspoloživosti u slučaju prekida saradnje sa vlasnikom izvornog koda.

Nerealizovane preporuke

- 1) Osigurati potrebne materijalne i ljudske resurse za izgradnju integralnog informacionog sistema zdravstva na kantonu.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Revizorski tim nije vršio ocjenu postupanja po preporuci koja se odnosi na postupanje prema odredbama Pravilnika o načinu i postupku skidanja i stavljanja lijekova na Liste lijekova u okviru kojeg je postojala mogućnost da Zavod, u nedostatku sredstava, predlaže skidanje pojedinih lijekova sa Liste. Izmjenom ovog Pravilnika utvrđeno je da su cijene lijekova utvrđene Listom lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja obavezujuće za sve kantonalne Pozitivne liste lijekova, tako da zavodi nemaju mogućnost predlaganja skidanja lijekova sa Liste.

Nakon izvršene revizije za 2020. godinu dato je ukupno 15 preporuka, od čega je sedam novih i osam preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2016. godinu (jedna nerealizovana i sedam djelimično realizovanih).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Zavod u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu sa važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁵ Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁶ i Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁷ propisana je obaveza uspostavljanja sistema internih kontrola.

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontrola u Zavodu. Rukovodstvo je odgovorno i za izradu internih akata (koji se zasnivaju na svih pet komponenti sistema internih kontrola, podzakonskim aktima, Standardima interne kontrole i dobrim praksama interne kontrole) i za implementaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u svim organizacionim jedinicama Zavoda, poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti, u skladu sa standardima interne kontrole.

Rukovodstvo je donijelo i Etički kodeks, kojim su definisane etičke i institucionalne vrijednosti i o čemu su upoznati svi zaposleni. Na osnovu važećih propisa doneseni su i ostali značajniji akti i pisane procedure kojima su stvoreni uslovi za obezbjeđenje odgovarajuće profesionalnu stručnost i kompetentnost prilikom zapošljavanja, definisanje potrebnog nivoa znanja i vještina, uključujući i plaće i naknade za sva radna mjesta, stručni razvoj zaposlenika i kontinuiranu edukaciju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji uređena je organizacijska struktura Zavoda, kojim su detaljno opisani poslovi, obaveze i odgovornosti za svako radnom mjesto, te potrebnim uslovima za obavljanje poslova za 150 izvršilaca. Uloge svih nivoa menadžmenta jasno su definisane, o čemu su upoznati i ostali zaposlenici.

Direktor Zavoda imenovao je koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu i vrši se redovno izvještavanje. Zavod je uspostavio određene kontrole i mjere koje mogu umanjiti rizike u poslovanju kao što su imenovanje odgovornih osoba, propisivanje kretanja dokumentacije, uvedeni su zahtjevi za odobrenje i sl. **Zavod je donio interni akt kojim je dokumentovana politika upravljanja rizicima. Međutim, nije izvršena procjena rizika za ključne segmente poslovanja, niti je uspostavljen registar rizika u skladu sa Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima kod korisnika javnih sredstava u Federaciji BiH.**

Donesen je značajan broj internih akata kojima se uređuje poslovanje i koji su u svom sadržaju najvećim dijelom usklađeni sa zakonskim odredbama i zahtjevima. Upravni odbor Zavoda je uz saglasnost Skupštine Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona) 2016. godine donio Statut Zavoda. Članom 103. Zakona o zdravstvenom osiguranju kao i članom 17. Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja utvrđeno je da Upravni odbor donosi Statut i druge opće akte za čije je donošenje ovlašten zakonom. Statutom Zavoda utvrđeno je da direktor donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji uz saglasnost Vlade Kantona, ali nije jasno i precizno utvrđeno ko donosi ostale opće akte Zavoda. **Uvidom u interne akte Zavoda, konstatovali smo da su pojedine interne akte kojima se uređuje poslovanje, kao i prava i obaveze zaposlenika, umjesto Upravnog odbora donosili direktori Zavoda (npr. Pravilnik o kancelarijskom poslovanju, Pravilnik o radu, Procedure za izradu finansijskog plana i dr.). Također, Procedure za izradu finansijskog plana nisu usklađene sa Zakonom o budžetima u FBiH u dijelu blagovremenog sačinjavanja finansijskog plana i njegovog dostavljanja nadležnim institucijama na usvajanje. Pravilnik o računovodstvu i Računovodstvene politike Zavoda, kojima su utvrđena načela, pravila i postupci za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvještaja, doneseni su 2010. godine i nisu ažurirani u skladu sa izmjenama propisa koji reguliraju tu oblast.**

Usvojeni interni akti jasno definišu postupke obrade i evidencije dokumentacije, uključujući šta se sve kontroliše, ko i u kojim fazama poslovnog procesa i kako se dokumentuje provedena kontrola. Jasno su definisani ključni poslovni procesi ali mapa poslovnih procesa nije sačinjena. Načelo razdvajanja dužnosti osigurano je na način da se planiranje, ugovaranje i narudžbe vrše u Sektoru za planiranje i praćenje ugovora, dok se u Sektoru za trezorsko poslovanje vrši evidencija, plaćanje i kontrola računa. U Sektoru za opšte i pravne poslove vrši se prijem robe. Različite osobe u sektorima obavljaju odobrenje transakcija, procesiranje transakcija, kontrolu nad sredstvima, korekcije knjiženja, programiranje i održavanje baza podataka.

Izjave o fiskalnoj odgovornosti sačinjene su i dostavljene Ministarstvu finansija Tuzlanskog kantona u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti. S obzirom na to da je u toku 2020. godine došlo do promjene direktora, u skladu s članom 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti, sačinjene su dvije izjave o fiskalnoj odgovornosti za periode u kojima su rukovodioci bili na dužnosti.

Preporuke:

- *izvršiti procjenu rizika za ključne segmente poslovanja, te uspostaviti registar rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;*
- *potrebno je da Upravni odbor donese sve opće akte Zavoda za čije je donošenje ovlašten zakonom, u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona.*

Interna revizija

Funkciju interne revizije u Zavodu obavlja Jedinica za internu reviziju koja je uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH. U okviru Jedinice, sistematizovana su i popunjena radna mjesta rukovodioca i tri interna revizora. Strateški plan rada za period 2020–2022. godine, kao i Godišnji plan za 2020. godinu doneseni su u februaru i odobrio ih je direktor Zavoda.

Godišnjim planom rada interne revizije predviđeno je ukupno osam internih revizija. Do kraja 2020. godine okončano je pet planiranih revizija i jedna revizija po posebnom nalogu direktora. Sve preostale planirane interne revizije predviđene Godišnjim planom rada su pokrenute u 2020. godini. U radu smo se, za pojedine procese, oslanjali na rad interne revizije.

Upravni odbor Zavoda je 24. 2. 2021. godine usvojio Godišnji izvještaj o radu Jedinice za internu reviziju za 2020. godinu. Izvještaj je dostavljen direktoru i Centralnoj harmonizacijskoj jedinici.

Prevenција korupcije

Pravilnik o borbi protiv korupcije Zavod je donio 2013. godine, a 2018. godine i Plan integriteta. Pravilnikom je definisano da Zavod donosi akcioni plan za borbu protiv korupcije, te da se u cilju realizacije ovih aktivnosti imenuje Tim za borbu protiv korupcije. Prema godišnjem izvještaju Tima, u 2020. godini Zavod nije imao prijave korupcije. Prethodni akcioni plan Zavoda istekao je 2019. godine, međutim, strateški i akcioni dokumenti nisu doneseni na državnom ni na kantonalnom nivou, tako da Zavod nije donio akcioni plan za borbu protiv korupcije za 2020. godinu i budući period.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

S obzirom na to da finansijski plan nije donesen na vrijeme, Upravni odbor je 11. 12. 2019. godine donio Odluku o privremenom finansiranju iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u Tuzlanskom kantonu za period 1. 1. do 31. 3. 2020. godine⁸, na koju je Skupština Kantona dala saglasnost. Odlukom je utvrđeno privremeno finansiranje u iznosu od 59.365.366 KM. Finansijski plan Zavoda donesen je 4. 3. 2020. godine, a izmjene i dopune Finansijskog plana u maju 2020. godine.

Prema odredbama člana 15. i 27. Zakona o budžetima u FBiH, Zavod je bio dužan da do 15. 8. 2019. godine dostavi resornom ministarstvu Prijedlog finansijskog plana za 2020. godinu. Prijedlog finansijskog plana, sa odlukom o izvršavanju finansijskog plana, Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: resorno Ministarstvo) trebalo je dostaviti Vladi Kantona do 15. 10. 2019. godine, koja ga nakon razmatranja treba dostaviti Skupštini kantona do 5. 11. 2019. godine. Međutim, Finansijski plan Zavoda za 2020. godinu i Odluku o izvršenju finansijskog plana Zavoda za 2020. godinu Upravni odbor usvojio je tek 4. 3. 2020. godine i isti dan dostavio resornom Ministarstvu.

Procedurama za izradu finansijskog plana Zavoda utvrđeni su neophodnih dokumenti za izradu finansijskog plana koji se sačinjavaju do septembra. Imajući u vidu da je Zavod obavezan prijedlog finansijskog plana dostaviti nadležnom Ministarstvu do 15. augusta, smatramo da rokovi za izradu pojedinih dokumenata iz Procedura nisu utvrđeni adekvatno, odnosno nisu usklađeni sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH. Primjenom procedura prijedlog finansijskog plana ne može biti sačinjen i dostavljen nadležnom Ministarstvu u zakonom utvrđenim rokovima. Prijedlog finansijskog plana Zavod je uputio nadležnom Ministarstvu tek 4. 3. 2020. godine. Finansijski plan usvojili su Vlada Kantona i Skupština Kantona.

⁸ „Sl. novine TK“, br. 15/19

Finansijskim planom su planirani prihodi i primici u iznosu od 260.209.766 KM, rashodi i kapitalni izdaci u iznosu od 273.209.766 KM, te angažman sredstava viška prihoda nad rashodima iz ranijeg perioda u iznosu od 13.000.000 KM. Izmjenama i dopunama finansijskog plana prihodi i primici umanjani su na 252.855.110 KM, rashodi i kapitalni izdaci uvećani na 281.355.110 KM, dok je pokriće razlike planirano iz sredstava viška prihoda nad rashodima iz 2019. godine u iznosu od 11.591.403 KM i iz angažovanja sredstava rezerve u iznosu od 16.908.597 KM. Najznačajnije uvećanje rashoda i izdataka nastalo je zbog uvećanja planiranih izdataka za nabavku stalnih sredstava koja su sa 797.051 KM uvećana na 9.876.891 KM.

Zavod je sačinio strateški plan i godišnji plan rada. Sačinjen je Izvještaj o izvršenju finansijskog plana Zavoda za 2020. godinu, kao i Izvještaj o radu stručne službe Zavoda za 2020. godinu, koje je Upravni odbor usvojio u februaru 2021. godine.

Imajući u vidu da Prijedlog finansijskog plana nije sačinjen i nadležnom Ministarstvu dostavljen u zakonski utvrđenom roku, konstatujemo da prilikom izrade Finansijskog plana za 2020. godinu Zavod nije postupao u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- **Proceduru za izradu finansijskog plana uskladiti sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.**

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Zavod je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu i dostavio ga nadležnim organima i institucijama u utvrđenom roku. Uvidom u izvještaje, konstatovali smo da su u kolonu obrazaca koji se odnose na planirane pozicije uneseni podaci, uključujući i odobrenu tekuću rezervu Zavoda u iznosu od 500.000 KM i unutrašnju preraspodjelu sredstava u iznosu od 15.000 KM, što nije u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje finansijskog plana u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **obrasce godišnjih finansijskih izvještaja u dijelu planiranih pozicija popunjavati u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2020. godinu, ukupno ostvareni prihodi iskazani su u iznosu od 256.050.232 KM. Strukturu prihoda čine prihodi od doprinosa (252.058.403 KM) i neporezni prihodi (3.991.829 KM).

Prihodi Zavoda se najvećim dijelom ostvaruju uplatom doprinosa za zdravstveno osiguranje u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o doprinosima.⁹

Prihodi od doprinosa iskazani su u iznosu od 252.058.403 KM. Njihova struktura je sljedeća: od doprinosa na plaće i iz plaća (222.401.752 KM), od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (4.601.002 KM), od doprinosa iz plaća FMF-subvencije (6.521.910 KM), od doprinosa za zdravstveno osiguranje iz primitaka od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada (1.513.013 KM), od doprinosa za nezaposlena lica za koje je obveznik obračuna i uplate doprinosa kantonalna služba za zapošljavanje (5.387.937 KM), od doprinosa za nosioce osiguranja kojima je priznat izbjeglički status (223.438 KM), od doprinosa nosioca osiguranja za koje su obveznici uplate doprinosa nadležni organi za osobe koje se nalaze u statusu socijalne potrebe (1.069.038 KM), od doprinosa za zdravstveno osiguranje boraca i članova njihovih porodica (521.959 KM), od doprinosa za zdravstveno osiguranje radnika na radu u inostranstvu (9.264.437 KM) i od doprinosa za dobrovoljno zdravstveno osiguranje (553.917 KM).

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 31/01, 01/02, 17/06, 14/08, 91/15 i 104/16

U skladu sa članom 18. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja obavezni su organizovati praćenje ostvarivanja i korištenja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, praćenje uplata i potrošnje, po obveznicima doprinosa, kao i drugih sredstava i lično za svakog osiguranika. Kontrolu obračuna i uplate doprinosa vrši Porezna uprava FBiH, u skladu sa Zakonom o doprinosima i Zakonom o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa.¹⁰ **Revizorskom timu je prezentirana dokumentacija o povremenoj saradnji Zavoda sa Poreznom upravom FBiH u dijelu razmjene i dostavljanja podataka o dugovanjima obveznika doprinosa sa kojima su zaključeni sporazumi o izmirenju duga. Naime, Zavod je u toku 2020. godine dostavljao upite kantonalnom poreznom uredu u Tuzli tražeći informaciju koliki je iznos potraživanja koja se odnose na neuplaćene doprinose za obavezno zdravstveno osiguranje, kao i podatke o periodu na koji se dug odnosi, a koji je obuhvaćen sporazumom Porezne uprave i poreznih obveznika. Prema tome, smatramo da nije ostvarena kontinuirana saradnja između Zavoda i Porezne uprave u dijelu razmjene potpunih i pravovremenih informacija, s obzirom na to da Zavod ne raspolaže informacijama na 31. 12. 2020. godine s kojim poreznim obveznicima su ugovori zaključeni, na koji period i u kojem iznosu, a također nema informaciju koliko je doprinosa u 2020. godini naplaćeno po ovim sporazumima.**

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2020. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 261.460.684 KM.

Strukturu rashoda i izdataka čine: izdaci za materijal i usluge (242.090.761 KM), tekući transferi (14.930.799 KM), plaće, naknade i doprinosi (3.998.918 KM) i izdaci za nabavku stalnih sredstava (440.206 KM).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 3.645.454 KM, odnose se na bruto plaće i naknade plaća, te naknade troškova zaposlenih.

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 3.186.832 KM. Revizorskim uzorkom smo obuhvatili obračun i isplatu plaća i naknada za august i septembar 2020. godine.

Zavod je na 31. 12. 2020. godine imao 137 zaposlenika od čega je 126 uposleno na neodređeno vrijeme i 11 na određeno vrijeme. Obračun plaća i naknada zaposlenika vrši se u skladu sa odredbama Pravilnika o radu kojeg je donio direktor Zavoda. Pravilnikom o radu utvrđena je minimalna osnovica (satnica) za obračun plaće (2,31 KM), koeficijenti i grupe složenosti poslova za svako radno mjesto. Pravilnikom o radu Zavoda nije jasno utvrđeno na koji način se utvrđuje osnovica za obračun plaće i ko je donosi, a u 2020. godini ju je odlukom utvrđivao direktor. Osnovica plaće do oktobra revidiranog perioda iznosila je 2,51 KM a nakon toga 2,61 KM. Obračun plaće direktora vrši se u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama izabраних dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti Tuzlanskog Kantona¹¹ kojim je utvrđena gornja granica plaća izabраним dužnosnicima i rukovodiocima (direktorima) javnih preduzeća, ustanova i drugih pravnih lica čiji je osnivač Kanton ili se pretežno finansiraju iz budžeta Kantona ili vanbudžetskog fonda i internim aktima Zavoda. Najviša neto plaća isplaćena u 2020. godini iznosi 2.727 KM, najniža 542 KM, dok je prosječna neto isplaćena plaća iznosila 1.388 KM.

Pravilnik o radu predstavlja akt kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti zaposlenika i drugih lica Zavoda, te kao takav predstavlja opći akt kojeg je trebao donijeti Upravni odbor Zavoda. Ova obaveza propisana je članom 103. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kao i članom 17. Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja kojima je definisano kako Upravni odbor pored statuta, donosi i druge opće akte za čije je donošenje ovlašten zakonom. Pravilnik o radu Zavoda donio je direktor, pozivajući se, između ostalog, i na odredbe Statuta, kojim nije jasno definisano ko donosi opće akte Zavoda. **S obzirom na to da donošenje Pravilnika o radu kojim se utvrđuje visina i način obračuna plaće nije u**

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 42/09, 109/12, 86/15, i 30/16

¹¹ „Sl. novine TK“, br. 11/15

nadležnosti direktora, već je njegovo donošenje u obavezi Upravnog odbora, smatramo da Pravilnik o radu nije donesen u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 458.622 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 33.995 KM. Strukturu naknada čine: topli obrok (258.234 KM), prevoz s posla i na posao (66.957 KM), regres za godišnji odmor (59.385 KM), pomoć u slučaju smrti (33.186 KM) i posebne naknade za praznike (20.550 KM). Isplate naknada vršene su u skladu sa podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

Nije donesen interni akt o ocjenjivanju uposlenika, niti se ocjenjivanje vrši.

Preporuka:

- **donijeti interni akt o ocjenjivanju, na osnovu kojeg će se vršiti redovno ocjenjivanje uposlenika.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 242.090.761 KM, i veći su za 17.701.340 KM u odnosu na prethodnu godinu. Strukturu iskazanih izdataka čine: ugovorene usluge (199.888.942 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (41.880.049 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (187.340 KM), izdaci za energiju (73.594 KM), izdaci za tekuće održavanje (38.687 KM), bankarske usluge (8.561 KM), unajmljivanje imovine i opreme (7.308 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (4.939 KM) i putni troškovi (1.341 KM).

Najznačajniji izdaci ugovorenih usluga odnose se na **rashode zdravstvene zaštite** čija je struktura prikazana u sljedećoj tabeli:

u KM

Redni broj	Opis	Finansijski plan	Realizacija
0	1	2	3
1.	Primarna opća zdravstvena zaštita	43.516.272	43.016.781
2.	Porodična medicina	33.581.577	33.183.920
3.	Konsul. spec. zdrav. zaštita vanbolničkog i bolničkog nivoa	51.728.423	49.778.426
4.	Farmaceutske usluge	4.548.000	3.929.434
5.	Bolnička zdravstvena zaštita sekundarnog nivoa	41.995.024	41.714.567
6.	Bolnička zdravstvena zaštita tercijarnog nivoa	20.925.568	20.745.613
7.	Javna – zdravstvena djelatnost	2.217.450	2.217.450
8.	Liječenje u inostranstvu	500.000	227.451
9.	Ortopedska i druga pomagala	6.000.000	4.890.360
	UKUPNO	205.012.314	199.704.002

- **Program zdravstvene zaštite i ugovaranje pružanja usluga zdravstvene zaštite**

Program zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za područje Kantona (u daljem tekstu: Program zdravstvene zaštite) je osnov za finansiranje neposredne zdravstvene zaštite za osigurana lica Zavoda. Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove¹² (u daljem tekstu: Jedinstvena metodologija) utvrđeno je da se Program zdravstvene zaštite donosi za svaku godinu i to najkasnije do kraja augusta tekuće godine za narednu godinu. Također, utvrđeno je i da Program zdravstvene zaštite utvrđuju nadležni zavodi zdravstvenog osiguranja uz prethodnu saglasnost nadležnih ministarstava.

Zaključenim ugovorom o pružanju usluga iz javnozdravstvene djelatnosti od interesa za obavezno zdravstveno osiguranje, koji je Zavod zaključio sa Zavodom za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: ZZJZ), ugovoreno je da će ZZJZ sačiniti Program zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga za svaku djelatnost zdravstvene zaštite po nivoima i po općinama za osigurana lica Kantona.

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 34/13 i 90/13

Odredbama ugovora utvrđeno je da je ZZJZ obavezan Program zdravstvene zaštite sačiniti do 25. 8. tekuće godine za narednu godinu. ZZJZ je Zavodu dostavio Program zdravstvene zaštite tek 24. 2. 2020. godine, što nije u skladu sa odredbama Ugovora. U periodu do dostavljanja programa zdravstvene zaštite Zavod nije poduzimao aktivnosti prema ZZJZ-u, kako bi se ispoštovale odredbe zaključenog ugovora i kako bi se program usvojio u utvrđenom roku. Upravni odbor Zavoda je istog dana donio Odluku o usvajanju Programa zdravstvene zaštite.

Program zdravstvene zaštite usvojen je u februaru 2020. godine, iako je Jedinistvenom metodologijom utvrđeno da je rok za njegovo donošenje kraj augusta tekuće godine za narednu godinu. Zavod u saradnji sa nadležnim Ministarstvom nije poduzimao aktivnosti kako bi se Program izradio u roku propisanom Jedinistvenom metodologijom.

Programom zdravstvene zaštite utvrđene su potrebe zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, kao i dodatni kriteriji i posebni programi. Dodatni kriteriji uvršteni su u Program zdravstvene zaštite na osnovu Plana i programa mjera za unapređenje zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za područje Kantona za 2020. godinu, kojeg je donijelo resorno Ministarstvo. Sve vrste zdravstvene zaštite iskazane su po općinama i u bodovima. Odluku o novčanoj vrijednosti boda za finansiranje Programa zdravstvene zaštite u 2020. godini donio je Upravni odbor 4. 3. 2020. godine, kojom je vrijednost boda utvrđena u iznosu od 1,047 KM. Vrijednost boda utvrđena je stavljanjem u odnos ukupnih finansijskih sredstava koja se zdravstvenim ustanovama isplaćuju na mjesečnoj osnovi (185.003.867 KM) i ukupne vrijednosti Programa zdravstvene zaštite izraženog u bodovima (176.699.013 KM).

Zavod je 7. 1. 2020. godine zaključio Aneks Ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite, kojima su regulisani međusobni odnosi između Zavoda i ugovornih zdravstvenih ustanova sa područja Kantona za period privremenog finansiranja, od 1. 1. 2020. godine do 31. 3. 2020. godine.

Skupština Kantona je 14. 2. 2020. godine donijela Zaključak da Vlada Kantona, u saradnji sa Zavodom, donese osnove, kriterije i mjerila za zaključivanje ugovora za pružanje zdravstvene zaštite na području Kantona, a u skladu sa članom 38. stav (2) Zakona o zdravstvenom osiguranju. Vlada Kantona je 12. 3. 2020. godine donijela Odluku o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za osigurane osobe sa područja Kantona i načinu finansiranja zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2020. godinu (u daljem tekstu: Odluka o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila). Ovom Odlukom o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila utvrđeno je da će Zavod putem javnog poziva ponuditi zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite i za pružanje usluga izdavanja lijekova na recept (farmaceutske usluge). Također, Odlukom o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila je utvrđeno da će Zavod putem javnog poziva ponuditi zaključivanje ugovora javnim zdravstvenim ustanovama iz domena njihove djelatnosti. Odlukom o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila je utvrđeno da će izuzetno, za oblast porodične medicine, Zavod ponuditi zaključivanje ugovora zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima sa područja Kantona, a na osnovu liste doktora medicine i stomatologije za svaku općinu, koju je utvrdilo Ministarstvo zdravstva Kantona.

Zavod je ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Tuzlanskog kantona vršio na osnovu javnog poziva zdravstvenim ustanovama, u skladu sa Odlukom Vlade Tuzlanskog kantona, koju je Vlada donijela na prijedlog Ministarstva zdravstva Tuzlanskog kantona. Odredbe ove Odluke nisu u skladu sa odredbama člana 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Jedinistvenom metodologijom kojima se propisuje način odabira zdravstvenih ustanova za pružanje usluga zdravstvene zaštite. Naime, Zakonom i Jedinistvenom metodologijom utvrđeno je da se za usluge zdravstvene zaštite provodi procedura javne nabavke.

Direktor Zavoda je, na osnovu Odluke o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila Vlade Kantona i saglasnosti resornog Ministarstva, pokrenuo postupak ugovaranja zdravstvene zaštite putem javnog poziva za dostavu ponuda. Na osnovu uvida u raspisane javne pozive za dostavu ponuda za zaključivanje ugovora za realizaciju Programa zdravstvene zaštite, konstatovali smo da je Zavod na zaključenje ugovora, pozvao samo javne zdravstvene ustanove, što znači da privatne zdravstvene

ustanove nisu imale mogućnost zaključivanja ugovora i obavljanja usluga zdravstvene zaštite za osigurana lica Kantona. Izuzetak od navedenog je zaključivanje usluga porodične medicine za područje Grada Tuzla, gdje su javnim pozivom pozvane i privatne zdravstvene ustanove za podnošenje prijava.

Ovakav način ugovaranja nije u potpunosti u skladu sa članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Jedinostvenom metodologijom, kojima je utvrđeno da usluge zdravstvene zaštite mogu pružati i privatni zdravstveni radnici.

Za realizaciju programa zdravstvene zaštite zaključeni su ugovori sa 13 domova zdravlja, za sve općine sa područja Kantona; JZU Univerzitetskim kliničkim centrom Tuzla; JZU Općom bolnicom „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica; JZU Centar za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i banjsko liječenje „Ilidža“ Gradačac; Zavodom za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona; PZU Plavom poliklinikom Tuzla; PZU Poliklinikom „Azabagić“ Tuzla; PZU Poliklinikom „Vaše zdravlje“ Tuzla; ZU Specijalna bolnica „Medical Institute Bayer“ Tuzla; 56 apoteka; Ordinacijom porodične medicine „Dr. Djedović“ Tuzla; Privatnom ordinacijom opšte medicine „Salus“ Tuzla i Ordinacijom porodične medicine „Dr. Jahić“ Tuzla.

Preporuke:

- **poduzeti aktivnosti kako bi se Program zdravstvene zaštite donosio u roku koji je propisan Jedinostvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove;**
- **za pružanje usluga zdravstvene zaštite provoditi postupak javne nabavke, a ugovore zaključivati sa najpovoljnijim ponuđačima, kako je propisano odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Jedinostvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.**

- **Rashodi primarne zdravstvene zaštite**

Rashodi primarne zdravstvene zaštite odnose se na primarnu opću zdravstvenu zaštitu (42.828.384 KM), porodičnu medicinu (33.183.920 KM), konsultativno-specijalističku zdravstvenu zaštitu vanbolničkog nivoa (7.455.959 KM) i farmaceutske usluge (3.929.434 KM). Primarna zdravstvena zaštita provodi se u 13 domova zdravlja i tri privatne ordinacije porodične medicine sa kojima su zaključeni ugovori. Zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama ugovoreno je mjesečno plaćanje u visini 1/12 naknade na račun zdravstvene ustanove, najkasnije do 25. u mjesecu za protekli mjesec, u dva ili više dijelova. Provedenom revizijom smo konstatovali da se mjesečno plaćanje vršilo u nekoliko dijelova, u toku tekućeg mjeseca.

U tabeli su prikazane ugovorene i realizovane vrijednosti finansijskih sredstava za primarnu zdravstvenu zaštitu u 2020. godini.

u KM

Zdravstvena ustanova	Ugovorena vrijednost	Realizacija
JZU Dom zdravlja Banovići	4.170.400	4.143.681
JZU Dom zdravlja Čelić	1.888.713	1.880.983
JZU Dom zdravlja Doboj Istok	2.370.614	2.344.243
JZU Dom zdravlja Gračanica	8.211.659	8.158.311
JZU Dom zdravlja Gradačac	6.739.050	6.688.264
JZU Dom zdravlja Kalesija	5.512.098	5.457.812
JZU Dom zdravlja Kladanj	2.381.959	2.377.567
JZU Dom zdravlja Lukavac	8.709.906	8.657.066
JZU Dom zdravlja Sapna	2.204.593	2.200.735
JZU Dom zdravlja Srebrenik	6.955.434	6.909.484
JZU Dom zdravlja Teočak	1.224.195	1.208.584
JZU Dom zdravlja Tuzla	22.511.672	22.458.923

JZU Dom zdravlja Živinice	10.813.664	10.741.087
Ordinacija porodične medicine „Dr. Djedović“ Tuzla	112.265	112.265
Privatna ordinacija porodične medicine „Salus“ Tuzla	54.831	53.517
Ordinacija porodične medicine „Dr. Jahić“ Tuzla	31.098	30.357
Dio rizika neizvršavanja primarne zdravstvene zaštite, a koja se provodi na bolničkom nivou	45.384	45.384
UKUPNO	83.937.535	83.468.263

Razlike između ugovorene i realizovane vrijednosti finansijskih sredstava nastale su zbog umanjena finansijskih sredstava po osnovu ugovorenog rizika propisivanja lijekova (119.057 KM), pojedinačno izvršenih kontrola propisivanja lijekova i utvrđivanja neregularnosti koju je vršila komisija za lijekove (7.381 KM), te umanjena na osnovu neostvarenih nagradnih plaćanja po timu porodične medicine (340.789 KM). Umanjenja plaćanja usluga zdravstvenim ustanovama utvrđena su zaključenim ugovorima o pružanju zdravstvene zaštite između zdravstvenih ustanova i Zavoda.

- **Rashodi bolničke zdravstvene zaštite**

Rashodi bolničke zdravstvene zaštite realizovani su u iznosu od 100.095.882 KM, a odnose se na konsultativno-specijalističku zdravstvenu zaštitu bolnički nivo (26.214.271 KM), bolničku zdravstvenu zaštitu sekundarnog nivoa (41.662.024 KM), konsultativno-specijalističku zdravstvenu zaštitu vanbolničkog nivoa (11.594.019 KM), bolničku zdravstvenu zaštitu tercijarnog nivoa (20.625.568 KM).

U tabeli su prikazane ugovorene i realizovane vrijednosti finansijskih sredstava za sekundarnu i tercijarnu zdravstvenu zaštitu u 2020. godini.

u KM

Zdravstvena ustanova	Ugovorena vrijednost	Realizacija
JZU Univerzitetski klinički centar Tuzla	92.455.048	92.455.048
Opšta bolnica Gračanica	5.601.851	5.601.851
JZU Centar za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i banjsko liječenje „Ilidža“ Gradačac	1.991.983	1.991.983
Program produžena medicinska rehabilitacija kod oboljenja srca i krvnih sudova nakon hirurških postupaka	200.000	47.000
UKUPNO	100.248.882	100.095.882

- **Kontrola izvršenja zaključenih ugovora o pružanju zdravstvenih usluga**

Odlukom o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila, koju je donijela Vlada Kantona utvrđeno je da je Zavod tokom ugovornog perioda obavezan kontinuirano nadzirati izvršavanje ugovornih obaveza zdravstvenih ustanova, privatnih zdravstvenih radnika i privatnih apoteka. Utvrđen je i način obavljanja nadzora. Zavod nije, u skladu sa Odlukom, kontinuirano nadzirao izvršavanje ugovornih obaveza zdravstvenih ustanova, već je zaključenim ugovorom o pružanju usluga sa ZZJZ predvidio i pružanje usluge kontrole realizacije programa zdravstvene zaštite po izvještajima ugovornih zdravstvenih ustanova koje osiguranicima pružaju usluge zdravstvene zaštite. Izvještaji o realizaciji ugovorenih usluga zdravstvene ustanove dostavljaju Zavodu i ZZJZ. ZZJZ je sačinio izvještaje za prvih šest mjeseci 2020. godine u okviru kojih je prezentovana evaluacija ugovorene zdravstvene zaštite utvrđene Programom zdravstvene zaštite. Do okončanja revizije konačni izvještaji o realizaciji ugovorenih zdravstvenih usluga za 2020. godinu još uvijek nisu bili završeni.

- **Troškovi Pozitivne liste lijekova**

Izdaci za lijekove iskazani su u iznosu od 41.827.630 KM. Na ovoj poziciji evidentirani su troškovi lijekova sa Pozitivne liste lijekova Kantona (39.360.123 KM) i ostali lijekovi (2.467.507 KM).

Vlada Kantona je, na prijedlog ministra zdravstva Kantona, u junu 2019. godine donijela Odluku o Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, a u decembru 2019. godine i Odluku o Pozitivnoj listi lijekova Kantona. Pozitivna lista lijekova sadrži dodatne podatke o zaštićenim nazivima lijekova, nazivu proizvođača lijeka i indikacije uz napomene za propisivanje pojedinih grupa lijekova na teret sredstava Zavoda. Odluku o Pozitivnoj listi lijekova čine:

A lista lijekova – lijekovi sa učešćem Zavoda u cijeli lijeka od 100%,

B lista lijekova – lijekovi sa učešćem Zavoda u procentualnom iznosu od 25%, 50% i 100%.

Na osnovu Odluke o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila, koju je donijela Vlada Kantona, Zavod je objavio javni poziv za dostavu ponuda za zaključivanje ugovora za pružanje farmaceutskih usluga izdavanja lijekova sa Pozitivne liste lijekova Kantona i lijekova koji se finansiraju po posebnim programima u 2020. godini. Ugovori za 2020. godinu potpisani su sa onim apotekama koje su ispunjavale uslove i koje su dostavile traženu dokumentaciju utvrđenu javnim pozivom. U skladu sa ugovorima, a na osnovu ispostavljenih računa apoteka, Zavod je vršio plaćanje obaveza za izdate lijekove ugovornim apotekama na osnovu recepata koje su propisivali ovlašteni ljekari.

Zavod posjeduje bazu podataka koja omogućava praćenje realizacije lijekova po osiguranom licu, lijeku, ovlaštenom doktoru medicine, odnosno stomatologije ili preporuci specijaliste određene grane medicine koji je inicirao propisivanje lijeka, domu zdravlja u kojem je propisan recept, receptu (rednom broju i datumu propisivanja recepta), ugovornoj apoteci u kojoj je lijek izdat, datumu izdavanja recepta i po pojedinačnoj fakturi u koju je lijek/recept uvršten.

Procedurom o realizaciji lijekova sa Pozitivne liste lijekova, retaksaciji recepata, formalnoj i računskoj provjeri, te knjigovodstvenom evidentiranju računa za izdate lijekove (u daljem tekstu: Procedura o realizaciji lijekova), koju je donio Direktor Zavoda 2018. godine, propisan je način fakturisanja lijekova kao i vrste kontrole koje se provode u Zavodu (obrada računa za izdate lijekove, kontrola podataka iz rekapitulacije i dostavljenih recepata, retaksacija recepata, kontrola i knjigovodstveno evidentiranje računa, izrada knjižnih obavijesti te plaćanje računa). Provedenom revizijom konstatovali smo da se propisane kontrole obavljaju.

Pored kontrole propisane Procedurom o realizaciji lijekova, Zavod je 2018. godine imenovao Komisiju za kontrolu i praćenje propisivanja lijekova na teret sredstava Zavoda čiji je zadatak da vrši:

- kontrolu i praćenje propisivanja lijekova po ovlaštenim ljekarima i ugovornim zdravstvenim ustanovama, kao i ugovornim privatnim praksama;
- praćenje i kontrolu izdavanja lijekova po ugovornim apotekama;
- praćenje i kontrolu potrošnje lijekova po osiguranim licima;
- kontrolu izvršavanja obaveza ugovornih apoteka.

Kao što je već navedeno, po osnovu rada ove komisije, izvršeno je umanjenje ugovorene vrijednosti plaćanja zdravstvenim ustanovama u ukupnom iznosu od 7.381 KM zbog utvrđenih nepravilnosti u propisivanju lijekova.

Troškovi naknada za izdavanje lijekova na recept iskazani su u iznosu od 3.929.434 KM. U skladu sa Odlukom o privremenom finansiranju iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u Kantonu za period 1. 1. – 31. 3. 2020. godine potpisani su aneksi ugovora o pružanju farmaceutskih usluga izdavanja lijekova sa pozitivne liste lijekova zaključenih za 2019. godinu, u kojima je ugovorena vrijednost naknade za farmaceutske usluge po receptu iznosila 1,00 KM. Odlukom o utvrđivanju vrijednosti jedinice farmaceutske usluge za 2020. godinu utvrđena je naknada za farmaceutske usluge po receptu u iznosu od 1,50 KM. Nakon usvajanja Finansijskog plana, zaključeni su ugovori sa apotekama kojima je utvrđeno da se naknada plaća na sve recepte bez obzira da li se izdaje lijek koji u cijelosti plaća Zavod ili lijek koji Zavod plaća djelimično, u iznosu od 1,50 KM.

Svakog mjeseca sačinjava se Izvještaj o usaglašavanju evidencija prometa lijekova i recepata sa knjigovodstvenom evidencijom.

Uvidom u zaključene ugovore sa apotekama o pružanju farmaceutskih usluga izdavanja lijekova sa pozitivne liste lijekova i lijekova koji se finansiraju po posebnim programima u 2020. godini

konstatovali smo da ugovori nisu zaključeni u potpunosti u skladu sa modelom ugovora koji je propisan Jedinstvenom metodologijom. Naime, iako je propisano, zaključenim ugovorima nije ugovorena obaveza apoteka da obezbijede jednomjesečne zalihe lijekova sa liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava zavoda zdravstvenog osiguranja, niti obaveza osiguranja prilaza za invalidna lica. Samim tim, kontrola jednomjesečnih zaliha lijekova i kontrola postojanja prilaza za invalidna lica nije ni vršena.

Preporuka:

- ***ugovore o pružanju farmaceutskih usluga izdavanja lijekova zaključivati u skladu sa modelom ugovora koji je propisan Jedinstvenom metodologijom u dijelu koji se odnosi na obaveze apoteka o obezbjeđenju zaliha i osiguranja prilaza za invalidna lica.***

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 14.930.799 KM. Najznačajniji transferi odnose se na naknade plaća zbog privremene spriječenosti za rad na teret zdravstvenog osiguranja (10.833.124 KM), transfere zdravstvenim institucijama (2.405.370 KM) i podsticaj zapošljavanja mladih kadrova (1.415.997 KM).

Odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju uređena su prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, između kojih osiguranici ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu, naknadu plaća i naknadu putnih troškova u vezi sa korištenjem zdravstvene zaštite. Pravna i fizička lica (obveznici obračuna i uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje) obračunavaju i isplaćuju osiguraniku naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad, s tim što je Zavod obavezan obvezniku vratiti isplaćenu naknadu plaće za privremenu spriječenost za rad preko 42 dana u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povrat, kako je propisano članom 57. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Uslovi, način i postupak ostvarivanja prava na naknadu plaće na teret Zavoda utvrđen je Pravilnikom o naknadi plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda¹³ (u daljnjem tekstu: Pravilnik o naknadi plaće) i Uputstvom o postupku obrade zahtjeva za povrat isplaćene naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad¹⁴ (u daljnjem tekstu: Uputstvo o postupku obrade zahtjeva) u kojima je predviđeno da se povrat isplaćene naknade plaće vrši u roku od 45 dana od dana kompletiranja dokumentacije podnesene uz zahtjev za povrat, uz uslov da poslodavac koji podnosi zahtjev nema dospjelih, a neuplaćenih doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da obrada zahtjeva za povrat naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad i isplata nije vršena u zakonski predviđenom roku od 45 dana, kako je propisano odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju, Pravilnikom o naknadi plaće i Uputstvom o postupku obrade zahtjeva.

Preporuka:

- ***obradu zahtjeva za povrat naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad i isplatu naknade vršiti u rokovima propisanim odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju, Pravilnika o naknadi plaće i Uputstva o postupku obrade zahtjeva.***

Iz sredstava tekuće rezerve izvršena je isplata 1.300.000 KM, a rashodi su evidentirani na poziciji tekućih transfera zdravstvenim ustanovama. Zavod je na osnovu odluke kriznog štaba Ministarstva zdravstva Kantona donio Program dodjele bespovratnih sredstava ugovornim javnim zdravstvenim ustanovama za 2020. godinu u cilju suzbijanja i širenja pandemije COVID-19.

Programom je utvrđeno da se sredstva dodjeljuju na ime nabavke ličnih zaštitnih sredstava radnika u javnim zdravstvenim ustanovama, sredstva za dezinfekciju objekata i radnih površina, kao i povećan angažman timova u javnim zdravstvenim ustanovama u cilju suzbijanja i širenja pandemije COVID-19,

¹³ „Sl. novine TK“, br. 15/14, 4/15, 1/18 i 15/20

¹⁴ „Sl. novine TK“, br. 15/14

a koji se odnosi na rad i materijalne troškove. Također, Programom je utvrđeno da će Zavod vršiti nadzor utroška sredstava, te će sa javnim zdravstvenim ustanovama kojima se dodjeljuju sredstva iz Programa zaključiti ugovor kojim će se urediti način prenosa sredstava i izvještavanje o utrošenim sredstvima. Zaključeni su ugovori sa zdravstvenim ustanovama, i sredstva su dodijeljena u iznosima od 17.000 KM do 370.000 KM. Zdravstvene ustanove bile su obavezne da nakon utroška sredstava Zavodu dostave izvještaje o utrošenim sredstvima transfera, što je i učinjeno. Zavod je imenovao komisiju za provjeru namjenskog utroška sredstava transfera. Komisija je postupila u skladu sa odlukom o imenovanju, te izvršila uvid u izvještaje i konstatovala da su sve zdravstvene ustanove namjenski utrošile sredstva. Imenovana komisija nije vršila uvid u knjigovodstvenu dokumentaciju kojom bi se uvjerila da su sredstva zaista namjenski utrošena. **Zaključenim ugovorima zdravstvene ustanove su se obavezale da će u cilju praćenja i kontrole Zavodu omogućiti uvid u finansijsku i drugu relevantnu dokumentaciju neophodnu za obavljanje kontrole namjenskog utroška sredstava dvije godine nakon isteka ugovora. Do okončanja revizije, potpuna kontrola namjenskog utroška sredstava nije obavljena.**

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2020. godinu iskazan je višak rashoda nad prihodima u iznosu od 5.410.452 KM. Ostvareni prihodi iznosili su 256.050.232 KM a rashodi i izdaci 261.460.684 KM. Za pokriće viška rashoda nad prihodima angažovana su sredstva rezerve u iznosu od 5.410.452 KM.

Upravni odbor je 24. 2. 2021. godine donio Odluku o odobravanju angažovanja sredstava rezerve za pokriće ostvarenog viška rashoda nad prihodima u 2020. godini, Odluku o usvajanju Izvještaja o izvršenju finansijskog plana Zavoda za 2020. godinu, kao i Odluku o usvajanju godišnjeg obračuna Zavoda za 2020. godinu.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na 31. 12. 2020. godine iskazani su u iznosu od 60.029.444 KM. Iskazani iznos odnosi se na stanja na transakcijskim računima i računima oročenog depozita u domaćoj valuti. Struktura gotovinskih sredstava prikazana je u tabeli:

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI	KM	KM
Transakcijski računi (domaća valuta)	38.741.900	36.818.556
Računi oročenog depozita (domaća valuta)	21.287.544	28.383.392
UKUPNO	60.029.444	65.201.948

Zavod ima pet transakcijskih računa u UniCredit bank d.d. (račun javnih prihoda – depozitni račun, glavni transakcijski račun stručne službe, transakcijski račun za redovno poslovanje, transakcijski račun za posebne namjene – tekuća rezerva i transakcijski račun za posebne namjene - kapitalni izdaci) i po jedan račun oročenog depozita u ZiraatBank BH d.d., Sberbank BH d.d., Bosna Bank International d.d. i Intesa Sanpaolo Banka d.d. Nakon provedenog javnog poziva za izražavanje interesa za pružanje usluga poslovnih banaka bez naknade, zaključeni su ugovori o računima kod UniCredit bank d.d., dok su računi u NLB Banci d.d. zatvoreni u martu 2020. godine.

6.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Zavoda na 31. 12. 2020. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 2.716.458 KM (nabavne vrijednosti u iznosu od 7.192.007 KM i ispravke vrijednosti u iznosu od 4.475.549 KM). Struktura stalnih sredstava je sljedeća: zemljište i zgrade (3.129.414 KM), oprema (1.935.278 KM) i materijalna prava (2.127.315 KM).

Zavod posjeduje vlasničku dokumentaciju za nekretnine na području općina Banovići, Čelić, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Sapna, Srebrenik, Tuzla (tržni centar Sjenjak) i Živinice, u kojima su

smještene poslovne zdravstvenog osiguranja. Zavod nije u potpunosti obezbijedio vlasničku dokumentaciju za poslovne prostore u Kladnju, Lukavcu i za sjedište Zavoda u Tuzli. Za sva tri poslovna prostora postupak obezbjeđivanja vlasničke dokumentacije je u toku.

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od 13.851.818 KM od čega su kratkoročne obaveze 12.236.584 KM i razgraničenja 169.990 KM.

Iznos i struktura ukupnih obaveza Zavoda na 31. 12. 2020. godine prikazana je u tabeli:

Opis	Iznos KM u 2020. godini	Iznos KM u 2019. godini
Kratkoročne obaveze	12.236.584	12.089.736
Obaveze prema radnicima	343.298	337.822
Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim licima	1.101.946	938.845
Kratkoročna razgraničenja	169.990	335.245

Kratkoročne tekuće obaveze u iznosu od 12.236.584 KM u najvećem djelu odnose se na obaveze prema dobavljačima (397.315 KM) i obaveza prema dobavljačima zdravstvenih usluga (11.786.944 KM).

Obaveze prema dobavljačima zdravstvenih usluga odnose se na obaveze prema zdravstvenim ustanovama, obaveze prema apotekama, dobavljačima za ortopedska pomagala, bolničke lijekove i ostalo. Najveće obaveze iskazane su prema JZU Univerzitetski klinički centar Tuzla u iznosu od 2.575.575 KM, PA „Ibn Sina“ 1.046.352 KM, Domu zdravlja Tuzla 937.009 KM, PA „Adonis“ 682.333 KM, PZU „Medex Pharm“ 549.928 KM, JZU „Gradske apoteke Tuzla“ 453.563 KM, Domu zdravlja Živinice 438.636, PZU „O.S. Pharm“ 406.985 KM, Domu zdravlja Lukavac 370.771 KM i Domu zdravlja Gračanica 335.434 KM.

Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim licima iskazani u iznosu od 1.101.946 KM odnose se na obaveze prema pravnim licima po osnovu neto naknade i obračunatih doprinosa po osnovu privremene spriječenosti za rad zbog bolesti preko 42 dana. S obzirom na to da se u ovom slučaju radi o nastalim obavezama Zavoda, ove obaveze se nisu mogle evidentirati na ovoj poziciji već na poziciji kratkoročnih tekućih obaveza. Ističemo da je u Analizi godišnjih iskaza navedeno na koje se obaveze ovaj iznos odnosi.

Imajući u vidu da su stvarne obaveze evidentirane na poziciji na kojoj se u pravilu evidentiraju obaveze iz internih poslovnih odnosa u okviru organa i organizacija, konstatujemo da knjigovodstveno evidentiranje obaveza u iznosu od 1.101.946 KM nije izvršeno na adekvatnim bilansnim pozicijama koje su propisane članom 25. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Ovo je za posljedicu imalo to da su u Bilansu stanja kratkoročne tekuće obaveze manje iskazane, a finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama više iskazani za navedeni iznos.

Preporuka:

- **obaveze iz tekućeg poslovanja knjigovodstveno evidentirati na kontima propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

7. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 256.138.561 KM, i ukupne novčane isplate u iznosu od 261.311.065 KM, što je rezultovalo negativnim novčanim tokom u iznosu od 5.172.504 KM. Nismo utvrdili nepravilnosti u sačinjenom izvještaju o novčanim tokovima.

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji, sa 31. 12. 2020. godine, iskazana su potraživanja u iznosu od 68.691.860 KM i obaveze u iznosu od 20.274.954 KM. Potraživanja u ukupnom iznosu od 68.691.860 KM odnose se na potraživanja po osnovu sporazuma koje je Zavod zaključio sa rudnicima uglja u Kantonu (38.024.740 KM) i potraživanja po međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju sa drugim državama (30.087.743 KM).

Na osnovu Zakona o regulisanju dospelih, a neuplaćenih obaveza po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti rudnika uglja u Tuzlanskom kantonu, Zavod je sa rudnicima uglja na području Tuzlanskog kantona zaključio sporazume o međusobnom izmirenju obaveza i potraživanja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i naknada plaća po osnovu privremene spriječenosti za rad. Po osnovu ovih sporazuma potraživanja iznose 38.024.740 KM.

Potraživanja po konvencijama na osnovu stvarnih troškova i paušalnih naknada od država sa kojima BiH ima zaključene ugovore o socijalnom osiguranju iznose 30.087.743 KM od čega se na stvarne troškove odnosi 1.612.175 KM, a na paušalne naknade 28.475.567 KM. Vanbilansna evidencija vodi se za svaku zemlju posebno. U najvećem dijelu međunarodnim ugovorima je ugovoreno plaćanje putem prebijanja potraživanja i obaveza. S obzirom na to da neizmirene obaveze Zavoda po osnovu paušalnih naknada iznose 15.204.053 KM, ukupna potraživanja Zavoda po osnovu paušalnih naknada iznose 13.271.514 KM (razlika potraživanja Zavoda u iznosu od 28.475.567 KM i obaveza Zavoda u iznosu od 15.204.053 KM). U ovom saldu iskazanih potraživanja po osnovu paušalne naknade nisu uključena potraživanja za 2020. godinu, s obzirom na to da podatke o visini mjesečnog paušala za svaku ugovornu državu kantonalni zavodi dobivaju od FZZOIR, pri čemu se ovi podaci ne dostavljaju na vrijeme. Također, ukupna potraživanja Zavoda po osnovu stvarnih troškova iznose 1.526.201 KM (razlika potraživanja Zavoda u iznosu od 1.612.175 KM i obaveza Zavoda u iznosu od 85.974 KM).

U okviru vanbilansne evidencije evidentirane su obaveze po konvencijama po osnovu stvarnih i paušalnih naknada, odnosno neizmirene obaveze Zavoda prema državama sa kojima Bosna i Hercegovina ima zaključene ugovore/sporazume o socijalnom osiguranju u iznosu od 15.290.027 KM. Vanbilansno su evidentirane i obaveze Zavoda po osnovu zaključenih sporazuma o međusobnom izmirenju obaveza i potraživanja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad zaključenih između Zavoda i rudnika na području kantona u iznosu od 4.932.127 KM.

Uvidom u izvode za usaglašavanje stanja obaveza i potraživanja po osnovu stvarnih i paušalnih troškova koje je Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH dostavio Zavodu, konstatovali smo da nisu u potpunosti izvršena usaglašavanja stanja obaveza i potraživanja. Naime, Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (u daljem tekstu: FZZOIR) je, putem izvoda za usaglašavanje stanja, Zavodu dostavio stanje obaveza i potraživanja po osnovu paušalnih troškova zaključno sa 2018. godinom. Zavod je upoređivanjem stanja potraživanja i obaveza iz knjigovodstvenom evidencijom Zavoda sa podacima FZZOIR konstatovao neslaganja za svaku zemlju. Uvidom u izvode za usaglašavanje stanja obaveza i potraživanja po osnovu stvarnih troškova, te odgovora Zavoda, konstatovali smo da ukupan iznos usaglašanih potraživanja iznosi 440.156 KM, a iznos obaveza 5.206 KM.

Zavod je u februaru i martu 2021. godine inicirao usaglašavanje stanja za pojedine zemlje.

Na 31. 12. 2020. godine stanje potraživanja i obaveza po osnovu paušalnih i stvarnih troškova u knjigovodstvenoj evidenciji Zavoda i evidencijama Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH nisu usaglašena. Provedenom revizijom smo konstatovali da Zavod ne vrši knjigovodstveno evidentiranje potraživanja i obaveza, odnosno prihoda i rashoda nastalih po osnovu zaključenih sporazuma/ugovora u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbe o računovodstvu

budžeta u FBiH. Zavod ne evidentira potraživanja, prihode priznaje u trenutku naplate, a rashode i obaveze u trenutku plaćanja koja su knjigovodstveno evidentirana u vanbilansnoj evidenciji.

Preporuka:

- ***u saradnji sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH izvršiti usaglašavanje stanja potraživanja i obaveza nastalih na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, te u bilansnoj evidenciji izvršiti evidentiranje u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.***

9. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Zavoda je u aprilu 2020. godine donio Plan javnih nabavki za 2020. godinu (u daljem tekstu: Plan) u vrijednosti od 1.412.756 KM.¹⁵ Sačinjen je u skladu sa Finansijskim planom Zavoda i Dokumentom okvirnog budžeta za period 2020–2022. godine. U toku godine šest puta su vršene izmjene i dopune prvobitnog Plana. Posljednjom izmjenom i dopunom ukupna planska vrijednost za nabavke roba, usluga i radova iznosila je 11.047.470 KM, što je za 9.634.714 KM više u odnosu na početni Plan. Povećanju plana najvećim dijelom doprinijela je planirana nabavka integrisanog zdravstveno-informacionog sistema na području Kantona u iznosu od 9.280.000 KM i nabavka elektronskih kartica za zdravstvene legitimacije u iznosu od 400.000 KM.

U toku 2020. godine Planom su predviđeni sljedeći postupci javnih nabavki: četiri otvorena postupka u vrijednosti 806.780 KM, 41 direktni sporazum (134.270 KM), tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja (445.740 KM), 15 konkurentskih zahtjeva (275.880 KM), jedan ograničeni postupak (9.280.000 KM) i pet nabavki koje se odnose na Aneks II dio B (104.800 KM). Prema prezentiranim podacima u Pregledu provedenih postupaka javnih nabavki i zaključenih ugovora, u 2020. godini provedeno je 75 postupaka javnih nabavki u vrijednosti od 911.741 KM, i to: šest otvorenih postupaka (567.022 KM) od kojih su četiri pokrenuta u 2019. godini, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja (23.166 KM), 51 direktni sporazum (75.527 KM), 13 konkurentskih zahtjeva (189.452 KM) i četiri nabavke koje se odnose na Aneks II dio B (56.574 KM). Postupak nabavke integrisanog zdravstveno-informacionog sistema (9.280.000 KM) pokrenut je u decembru 2020. godine objavom obavještenja na portalu javnih nabavki, ali nije realiziran do okončanja revizije.

Revidirali smo četiri postupka javnih nabavki za 2020. godinu ukupne vrijednosti od 394.255 KM, i to: tri otvorena postupka u vrijednosti od 371.089 KM i jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja u vrijednosti od 23.166 KM (održavanje poslovnog softvera ImelBis i konsultantske usluge). Provedenom revizijom nismo konstatovali značajne nepravilnosti u ovim postupcima javnih nabavki.

Napominjemo da Zavod nije proveo postupak javne nabavke za odabir zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika za pružanje usluga zdravstvene zaštite u Kantonu, kako je propisano članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i odredbama Jedinственe metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.

10. IMPLEMENTACIJA AMBULANTNOG INFORMACIONOG SISTEMA AIS U AMBULANTAMA PORODIČNE MEDICINE I IZGRADNJA INTEGRALNOG INFORMACIONOG SISTEMA ZDRAVSTVA U KANTONU

U skladu sa strateškim ciljem uvođenja modernih tehnologija u zdravstvo Strateškog plana razvoja zdravstva FBiH za period 2010-2018. godine, u okviru druge faze projekta jačanja sektora zdravstva – dodatnog finansiranja (HSEP-AF) u periodu 2014-2016. godine su provedene aktivnosti informatizacije primarne zdravstvene zaštite u kantonu, uvođenjem ambulantnog informacionog sistema za podršku

¹⁵ Procijenjene vrijednosti javnih nabavki izražene su sa PDV-om.

timovima porodične medicine (AIS), sa ciljem izgradnje kantonalnih elektronskih zdravstvenih sistema kao komponente distribuiranog zdravstvenog sistema FBiH. Projekat je finansiran iz kreditnih sredstava međunarodne zajednice, a u isti je uključeno osam kantona. Nadležnost razvoja i izgradnje, održavanja IT kapaciteta je na kantonalnom ministarstvu. Kanton je u Strateškom planu razvoja za period 2016-2020, kao prioritet definirao izgradnju integrisanog informacionog sistema u zdravstvu. Međutim, ni Kanton ni Zavod nemaju usvojene strateške planove IT razvoja. Ured za reviziju je dao preporuku da se inicira izrada strategije IT zdravstva Tuzlanskog kantona. U cilju realizacije Zavod je uputio inicijativu Ministarstvu zdravstva. U toku je izrada Strategije razvoja kantona za period 2021-2024. godina.

Federalno ministarstvo zdravstva je izvršilo nabavku licenci softverskog rješenja i sistemskog softvera, računarske mrežne aktivne i pasivne opreme, instalacije i umrežavanje i povezivanje u domovima zdravlja i Zavodu. Vlada Kantona je na Zavod prenijela vlasništvo nad softverskom aplikacijom ambulantnog informacionog sistema (u daljem tekstu: AIS) i serversku opremu i zadužila ga za centralizaciju softvera i baze podataka i njihovo dalje održavanje. Ministarstvo zdravstva je početkom 2017. godine iniciralo dalju integraciju AIS-a sa ranije implementiranim informacionim sistemima u zdravstvenim ustanovama, bolničkim (BIS), laboratorijskim (LIS) i radiološkim (RIS/PACS), u svrhu aktiviranja funkcionalnosti elektronske uputnice za bolnicu, laboratorije i radiologiju kao i prijenos nalaza u elektronski karton pacijenta. Povezivani su samo Dom zdravlja Tuzla i BIS JZU UKC Tuzla. Značajno je napomenuti da je u toku implementacije AIS-a ustanovljen nedostatak opreme za povezivanje svih timova porodične medicine i umrežavanje svih ambulanti kao i problemi sa uspostavom komunikacijskih linkova na dijelu lokacija. Također u AIS nisu bile uključene ni sve djelatnosti u domovima zdravlja (specijalističke ambulante). Navedeno je uticalo da se AIS nedovoljno koristi, a kao jedan od razloga nedovoljnog korištenja i zakonska obaveza vođenja i pisane i elektronske medicinske dokumentacije (Zakon o evidencijama u oblasti zdravstava). U vezi s navedenim Zavod je na preporuku Ureda za reviziju uputio inicijativu za izmjenu regulative, koja je u toku. U periodu nakon implementacije zdravstvene ustanove su samostalno nabavljale nove korisničke licence AIS-a i računarsku opremu za uključivanje preostalih ambulanti. U projektu implementacije AIS-a predviđeno je preuzimanje podataka o osiguranju iz zdravstvenog informacionog sistema HCFIS-a i isto nije učinjeno.

Projektom implementacije AIS-a predviđeno je da dio podrške – administracija AIS-a preuzme Zavod i zdravstvene ustanove i provedene su obuke IT osoblja Zavoda i zdravstvenih ustanova. Međutim poslove administracije i podrške korisnicima još uvijek vrši softverska firma implementator. Zavod nije obezbijedio povećanja IT resursa. Izmjenama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, formiran je Sektor za informacione tehnologije, ali nije bilo povećanja broja izvršilaca i prijema u radni odnos IT osoblja.

Vlasnička i autorska prava na izvorni kod rješenja AIS-a i implementiranih softverskih rješenja za druge zdravstvene sisteme u zdravstvenim ustanovama imaju softverske firme autori softvera, jer samo one firme koje oni ovlaste mogu vršiti izmjene softvera. Prema uslovima iz ugovora o implementaciji AIS-a implementator je bio dužan da u slučaju prekida saradnje isporuči izvorni kod softverskog rješenja. Zavod se za realizaciju ove odredbe ugovora pismeno obratio Federalnom ministarstvu zdravstva kao nosiocu implementacija AIS-a, koje je odgovorilo da ne raspolaže izvornim kodom AIS-a. U narednom periodu Zavod je pokrenuo postupak javne nabavke za izradu idejnog rješenja za e-recept, koji je ponavljan ali je se zbog žalbi ponuđača poništavan i nije rezultirao pozitivnim ishodom.

U izvještajnoj godini su nastavljene aktivnosti uspostave integralnog informacionog sistema zdravstva u Kantonu (u daljem tekstu: IZIS), i u vezi s navedenim usvojeno je više dokumenata nadležnih kantonalnih institucija. Vlada Kantona je usvojila Program rada, razvoja i organizacije zdravstvenog informacionog sistema na području TK kojim su utvrđeni okvir i smjernice za sistemski pristup i obezbjeđenje optimalne primjene informacionih tehnologija u zdravstvenom sistemu. Vlada Kantona vrši strateško upravljanje, a zaključkom je imenovala Zavod za nosioca realizacije Programa. Istim zaključkom je obavezala zdravstvene ustanove da izvrše prijenos vlasništva za softverska rješenja koja se mogu integrisati u IZIS, a da obavezu daljeg održavanja preuzima Zavod. Vlada Kantona je

zaključkom zadužila Zavod da izmjenom finansijskog plana za izvještajnu godinu obezbijedi sredstva u iznosu cca 10 miliona KM za realizaciju Programa. U cilju postojećeg stanja značajno je napomenuti da je u sklopu pripreme za nastavak aktivnosti u cilju ocjene postojećeg stanja korištenja AIS-a Zavod proveo reviziju učinka. Zavod je imenovao Komisiju za razvoj i uspostavu IZIS-a čiji su članovi IT specijalisti koji su izvršili analizu postojećeg stanja opreme i potreba zdravstvenih ustanova postojeće infrastrukture i dali preporuke za uspostavu IZIS-a. Zavod je angažovao i konsultanata IT specijalistu, koji je izradio analizu stanja zdravstvenih ustanova, implementiranih rješenja zdravstvenih informacionih sistema u okruženju i BiH, analizu isplativosti implementacije IZIS-a i prijedlog plana implementacije i procjena sredstava. Zavod je usvojio navedenu analizu kao projektni dokument za provođenje daljih aktivnosti iz Programa uspostave IZIS-a. Do kraja izvještajne godine izrađene su tehničke specifikacije za nabavku IZIS-a i pokrenut je ograničeni postupak s pretkvalifikacijom nabavke.

Iz navedenog je vidljivo da iako je uspostava izgradnje IZIS-a započeta prije šest godina, još uvijek nisu provede aktivnosti na povezivanju svih postojećih zdravstvenih sistema zdravstvenih ustanova u IZIS (PACS, LIS) kao i implementacija novih (e-recept, e-pomagala, e-ampula...). Posljedica je da je stepen informatizacije u zdravstvu Tuzlanskog kantona niži u odnosu na dio kantona u kojima su vidljive i dobiti od informatizacije. U provedenim analizama navedeno je više razloga, od toga da nije bio samo jedan nosilac razvoja, neaktivnost nosioca ključnih aktivnosti, nedostatak finansijskih sredstava, neprihvatanje informatizacije od strane dijela medicinskog osoblja. Iz svega proizilazi da nisu osigurani ključni resursi da se provedu potrebne aktivnosti na uspostavi IZIS-a.

Preporuke:

- *ponoviti inicijativu za izradu strategije IT razvoja zdravstva u Kantonu i nastaviti aktivnosti na izradi i usvajanju IT strategije Zavoda u cilju izgradnje informacionog sistema u Zavodu u skladu sa poslovnim ciljevima;*
- *nastaviti jačati interne ljudske IT i materijalne resurse za podršku AIS-u, u svrhu smanjenja troškova njegovog održavanja;*
- *nastaviti aktivnosti na osiguranju arhiviranja izvornog koda ključnih aplikativnih sistema (AIS-a) u svrhu omogućavanja raspoloživosti u slučaju prekida saradnje sa vlasnikom izvornog koda;*
- *osigurati potrebne materijalne i ljudske resurse za izgradnju integralnog informacionog sistema zdravstva na kantonu.*

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Zavod je 28. 6. 2021. dostavio komentar na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

U komentaru su navedena obrazloženja koja se odnose na: upravljanje rizicima, donošenje internih akata Zavoda, procedure donošenja finansijskog plana, popunjavanje obrazaca finansijskih izvještaja, unapređenje saradnje s Poreznom upravom FBiH, donošenje programa zdravstvene zaštite u propisanom roku, obavezu provođenja javnih nabavki za pružanje usluga zdravstvene zaštite, ugovore o pružanju farmaceutskih usluga, obradu zahtjeva za povrat naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad i isplatu ove naknade, vršenje kontrole namjenskog utroška sredstava tekućeg transfera zdravstvenim ustanovama za suzbijanje i širenje pandemije COVID-19, knjigovodstveno evidentiranje kratkoročnih obaveza nastalih po osnovu privremene spriječenosti za rad, usaglašavanje stanja potraživanja i obaveza nastalih na osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i knjigovodstveno evidentiranje ovih potraživanja i obaveza u bilansnoj evidenciji.

Uz obrazloženja koja se odnose na upravljanje rizicima, unapređenje saradnje s Poreznom upravom FBiH i vršenje kontrole namjenskog utroška sredstava tekućeg transfera zdravstvenim ustanovama za suzbijanje i širenje pandemije COVID-19 dostavljena je i dodatna dokumentacija, što je prihvaćeno i inkorporirano u konačan Izvještaj.

Komentare za ostale nalaze s obrazloženjima nismo prihvatili s obzirom na to da nisu data adekvatna obrazloženja, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza i datih preporuka. S tim u vezi, za najznačajnija neslaganja, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- Obaveza donošenja programa zdravstvene zaštite u roku propisana je Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, koju kantonalni zavodi moraju poštovati. Budući da je Zavod zaključio ugovor sa Zavodom za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona, trebao je poduzeti aktivnosti na donošenju ovog akta u utvrđenom roku. Nisu dostavljeni dokazi da se Zavod obraćao Zavodu za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona u vezi s donošenjem programa zdravstvene zaštite u propisanom roku;
- Iako je Zavod pokrenuo inicijativu za izmjene Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Jedinstvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, bio je u obavezi primjenjivati zakonske i ostale propise koji su trenutno na snazi, a kojima je propisana obaveza provođenja javne nabavke za usluge zdravstvene zaštite;
- Ističemo da je Zavod obavezan primjenjivati odredbe članova od 3. do 27. Zakona o budžetima u FBiH, kojima je utvrđena procedura za donošenje finansijskog plana. U članu 28. Zakona o budžetima u FBiH jasno je navedeno da se ove odredbe odnose i na vanbudžetske fondove. Shodno tome, Zavod je trebao Prijedlog finansijskog plana sačiniti i nadležnom Ministarstvu dostaviti do 15. augusta tekuće godine za narednu godinu;
- Zavod je, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, obavezan da vrši knjigovodstveno evidentiranje potraživanja i obaveza, odnosno prihoda i rashoda nastalih po osnovu zaključenih sporazuma/ugovora. Prilikom priznavanja potraživanja i obaveza u bilansu Zavod se ne može pozivati na Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, iz razloga što nije primjenjiv na vanbudžetske fondove.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš

Tim za reviziju

Sabina Selesković – voditeljica tima

Ante Čović – član tima

Derviša Harbaš – IT revizorka

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu					
Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I PRIHODI (od 1 do 16)	252.855.110	256.050.232	251.986.377	3.195.122	101,26
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	248.253.610	252.058.403	246.530.208	3.804.793	101,53
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća					
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)					
Porezi na dobit preduzeća					
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	248.253.610	252.058.403	246.530.208	3.804.793	101,53
3. Porezi na plaću i radnu snagu					
4. Porez na imovinu					
5. Domaći porezi na dobra i usluge					
6. Porez na dohodak					
7. Prihodi od indirektnih poreza					
8. Ostali porezi					
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	4.601.500	3.991.829	5.456.169	-609.671	86,75
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	150.000	122.218	148.531	-27.782	81,48
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija					
Ostali prihodi od imovine	150.000	122.218	148.531	-27.782	81,48
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
Prihodi od privatizacije					
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	4.451.500	3.869.611	5.307.638	-581.889	86,93
Administrativne takse					
Sudske takse					
Komunalne naknade i takse					
Ostale budžetske naknade i takse					
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima					
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	4.421.500	3.862.266	5.287.253	-559.234	87,35
Neplanirane uplate – prihodi	30.000	7.345	20.385	-22.655	24,48
Novčane kazne					
Drugi tekući prihodi					
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)					
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti					
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada					
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova					
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
16. Donacije					

	II RASHODI (od 1 do 7)	271.578.219	261.020.478	243.519.901	-10.557.741	96,11
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	4.084.572	3.645.454	3.848.942	-439.118	89,25
	Bruto plaće i naknade plaća	3.481.018	3.186.832	3.356.325	-294.186	91,55
	Naknade troškova zaposlenih	603.554	458.622	492.617	-144.932	75,99
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	378.436	353.464	373.357	-24.972	93,40
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	249.952.058	242.090.761	224.389.421	-7.861.297	96,85
	Putni troškovi	9.800	1.341	4.518	-8.459	13,68
	Izdaci za energiju	120.000	73.594	73.541	-46.406	61,33
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	226.900	187.340	191.359	-39.560	82,57
	Nabavka materijala i sitnog inventara	43.321.720	41.880.049	40.691.393	-1.441.671	96,67
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	14.000	4.939	9.273	-9.61	35,28
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	20.000	7.308	15.498	12.692	36,54
	Izdaci za tekuće održavanje	110.850	38.687	56.548	-72.163	34,90
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	14.000	8.561	14.147	-5.439	61,15
	Ugovorene i druge posebne usluge	206.114.788	199.888.942	183.333.144	-6.225.846	96,98
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	16.699.450	14.930.799	14.908.281	-1.768.651	89,41
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	4.971.000	3.834.225	5.098.676	-1.136.775	77,13
	Tekući transferi pojedincima	11.403.450	11.076.817	9.635.837	-326.633	97,14
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama					
	Subvencije javnim preduzećima					
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima					
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo					
	Drugi tekući rashodi	325.000	19.757	173.768	-305.243	6,08
5.	Kapitalni transferi	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje					
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama					
7.	Tekuća budžetska rezerva	463.703			-463.703	
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-18.723.109	-4.970.246	8.466.476	13.752.863	26,55
	III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	100.000	0	0	-100.000	0,00
	Primici od prodaje stalnih sredstava	100.000			-100.000	
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	9.876.891	440.206	325.072	-9.436.685	4,46
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada					
	Nabavka građevina	100.000			-100.000	0,00
	Nabavka opreme	314.776	296.080	124.738	-18.696	94,06
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	9.445.615	132.927	136.299	-9.312.688	1,41
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	16.500	11.199	64.035	-5.301	67,87
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	9.776.891	440.206	325.072	-9.336.685	4,50
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE)	-28.500.000	-5.410.452	8.141.404	23.089.548	18,98
	= UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)					
	IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					

1. Primici od finansijske imovine						
Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti						
Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama						
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima						
Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća						
Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima						
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja						
Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo						
2. Izdaci za finansijsku imovinu						
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti						
Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima						
Pozajmljivanje javnim preduzećima						
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća						
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima						
Ostala domaća pozajmljivanja						
Pozajmljivanje u inostranstvo						
B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)						
V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA						
1. Primici od zaduživanja						
Primici od dugoročnog zaduživanja						
Zajmovi primljeni kroz Državu						
Primici od inostranog zaduživanja						
Primici od domaćeg zaduživanja						
Primici od kratkoročnog zaduživanja						
Zajmovi primljeni kroz Državu						
Primici od inostranog zaduživanja						
Primici od domaćeg zaduživanja						
2. Izdaci za otplate dugova						
Otplate dugova primljenih kroz Državu						
Vanjske otplate						
Otplate domaćeg pozajmljivanja						
Otplate unutarnjeg duga						
Otplate duga po izdatim garancijama						
Otkup duga						
C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)						
UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-28.500.000	-5.410.452	8.141.404	23.089.548	18,98	

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu odobrilo 24. 2. 2021. godine.

Direktor
Denis Husić

Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine			
Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	60.087.315	65.347.597	91,95
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	60.029.444	65.201.948	92,07
2. Vrijednosni papiri			
3. Kratkoročna potraživanja	26.871	82.256	32,67
4. Kratkoročni plasmani			
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	27.055	59.924	45,15
6. Zalihe materijala i robe			
7. Zalihe sitnog inventara			
8. Kratkoročna razgraničenja	3.945	3.469	113,72
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	3.690.433	3.789.141	97,39
9. Stalna sredstva	7.192.007	6.792.273	105,88
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	4.475.549	3.977.107	112,53
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	2.716.458	2.815.166	96,49
12. Dugoročni plasmani	17.962	17.962	100
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	17.962	17.962	100
15. Vrijednosni papiri	956.013	956.013	100
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	956.013	956.013	100
18. Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)	63.777.748	69.136.738	92,25
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	13.851.818	13.701.648	101,09
19. Kratkoročne tekuće obaveze	12.236.584	12.089.736	101,21
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21. Kratkoročni krediti i zajmovi			
22. Obaveze prema zaposlenicima	343.298	337.822	101,62
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	1.101.946	938.845	117,37
24. Kratkoročna razgraničenja	169.990	335.245	50,71
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)			
25. Dugoročni krediti i zajmovi			
26. Ostale dugoročne obaveze			
27. Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	49.925.930	55.435.090	90,06
28. Izvori stalnih sredstava	2.732.221	2.830.929	96,51
29. Ostali izvori sredstava	973.976	973.976	100
30. Izvori sredstava rezervi	22.972.942	28.383.394	80,94
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	23.246.791	23.246.791	100
32. Neraspoređeni višak rashoda nad приходima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	63.777.748	69.136.738	92,25

Rukovodstvo je Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine odobrilo 24. 2. 2021. godine.

Direktor
Denis Husić

Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine		
Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	256.138.561
2	Prihodi od poreza	252.146.732
3	Neporezni prihodi	3.991.829
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	
5	Kapitalni transferi	
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	
7	Kapitalni primici i transferi (8)	0
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	
9	Finansiranje (od 10 do 12)	0
10	Primici od finansijske imovine	
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	256.138.561
	II NOVČANE ISPLATE	
14	Rashodi (od 16 do 21)	260.870.859
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.638.416
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	354.060
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	242.110.686
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	14.767.697
20	Kapitalni transferi	
21	Izdaci za kamate	
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	440.206
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	440.206
24	Finansiranje (25 + 26)	0
25	Izdaci za finansijsku imovinu	
26	Izdaci za otplate dugova	
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	261.311.065
28	NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13-27) ili (27-13)	-5.172.504
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	65.201.948
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	60.029.444

Rukovodstvo je Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine odobrilo 24. 2. 2021. godine.

Direktor
Denis Husić